

vilde beståre disse Lønninger. Jeg sagde allerede ved Forslagets første Behandling, at jeg fandt, at disse Lønninger vare bestedne, og at jeg kunde ønske, at den laveste Lønningsklasse blev skaaren helt bort, fordi man, naar man forlanger samme Arbejde af Folk, ogsaa bør give dem samme Løn. Men den Gang jeg saa, at saa stort et Flertal af Udvalget gik med til at beståre disse Lønninger, maa jeg sige, at jeg tabte Modet til at komme frem med Forslag om at gøre Lønningerne bedre; saa maatte hele min Bestræbelse rettes paa, om det var muligt at holde paa det, Ministeren har foreslaaet. Jeg maa sige, at personlig er jeg fed af at skulle tale for gode Lønninger for Lærerne, fordi det let kan faa Udseende af, at jeg stod og talte for min egen Sag. Men jeg er i det heldige Tilfælde, at om disse Lønninger sættes op eller ned, har det aldeles ingen Indflydelse paa min hele økonomiske Stilling, saa at jeg derfor kan se aldeles objektivt paa denne Sag. De Medsættelser, der ere foreslaaede, beløbe sig til i alt 159,150 Kr., og, som sagt, kan jeg ikke gaa med til disse Medsættelser af følgende Grunde. For det første anser jeg det Arbejde, Lærerne udrette i Samfundet, for at være noget af det allernyttigste, og hvis vi f. Eks. ville sammenligne det Arbejde, der udføres af andre Embedsmænd, jeg vil sige de tre store Embedsklasser: Præster, Officerer og Toldembedsmænd, med det Arbejde, som Lærerne udføre, vil jeg sige, at dette sidste er langt mere samfundsnyttigt end det, nogen af disse tre Embedsklasser udfører, og dog er det saaledes, at disse tre Embedsklasser naa op til Lønninger, som jo ere flere Gange højere end det, man her byder Lærerne. — Dernæst ønskede jeg gerne, at Lærerne kunde blive stillede saaledes, at de vare fri for daglige Næringsborger. Jeg mener nemlig, at naar en Lærer skal kunne udføre sin Gerning rigtig, er det nødvendigt, at han, naar han giver sig til sin Gerning, er i godt Humør; han maa ikke være trykket af Sorger og navnlig ikke lide under Næringsborgerens Tryk; dette mener jeg nemlig vil i høj Grad svække hans Virksomhed. Og dernæst vil jeg bemærke, at hvis vi gaa hen og lønne Lærerne saa lavt, at de have Bønhedighed ved at ernære sig selv og deres Familie for den Løn, der bydes dem, ville de fristes til at søge Erhverv ad privat Vej. Se vi paa Stillingen saaledes, som den er nu, er der næsten ikke det Erhverv, som Lærerne ikke drive. Man ser Folkestolens Lærere have Høkerforretninger, nogle drive Haandværk, f. Eks. Børstenbinderi eller lignende, nogle ere

Journalister, andre ere Regnskabsførere og atter andre drage omkring som Pianofortestemmere, kort sagt, saaledes maa de søge at skaffe sig Ekstrafortjeneste ad mangfoldige Veje, og jeg tror, at det er uheldigt baade for Lærerne og for Læregerningen. Jeg forlanger ikke store og flotte Lønninger for Lærerne, men jeg ønsker, at Lærerne skulle stilles saaledes, at de kunne have et tarveligt og bestedent Udkomme og være fri for Næringsborgerens daglige Tryk, og det tror jeg kunde opnaas, hvis Tinget vilde vedtage det Forslag, som den højtærede Minister har foreslagt. — Dernæst mener jeg ogsaa, at det ikke er rigtigt, at Staten skulde give et daarligt Eksempel ved at beståre disse Lærerlønninger. Naar vi se ude omkring i det private Liv, er der jo allerede flere Steder i Kommunerne, hvor man har ansat Lærerlønninger, som ere over det, som her foreslaas fra Statens Side. Saaledes har f. Eks. Frederiksberg Kommune Lærerlønninger paa indtil 2,700 Kr., altsaa ikke saa lidt over det, som er foreslaaet i den højtærede Ministers Lovforslag; Kjøbenhavns Kommune har Lærerlønninger op til 2,500 Kr.; saadanne Kommuner som Aarhus og Randers staa lige med Maksimum af, hvad den højtærede Minister har foreslaaet i sit Lovforslag. Jeg synes, at denne Bestræbelse, der saaledes er oppe der ude i Kommunerne, skulde Staten ikke modarbejde ved at beståre disse Lønninger, og derfor har jeg, som sagt, ikke kunnet gaa med dertil.

Naar vi ville se mere paa Enkelthederne af de Medsættelser, som ere foretagne, vedrøre de for det første Overlærerne, hvorved der kan spares i alt 8,000 Kr. Vi have ikke ret mange Overlærerpladser her i Landet, og jeg synes, at det var ret heldigt, om der dog fandtes nogle enkelte Pladser, som ragede lidt op over de øvrige, saa at Lærerstanden i sin Helhed kunde have noget at stræbe efter og have et maaske fjernt Maal at stræbe hen til; det er, tror jeg, heldigt for en saa stor Stand som Lærerne. — Medens vi tale om Overlærerne, var der et Par Ting, jeg gerne vilde fremdrage her ved Overlærerinstitutionen, og jeg maa sige, at det er noget, der ikke har tiltalt mig. Jeg tror, at der blandt Overlærerne er en stigende Tendens til at frigøre sig for Undervisningstimer og skaffe sig saa faa Undervisningstimer som muligt; derved faa Overlærerne fritid, og jeg ved endogsaa Steder, hvor Overlærerne benytte denne fritid til at tage private Timer, foruden at Overlærerne jo desuden kunne bestæftige sig med mangfoldige andre Ting. Jeg tror, at dette er uheldigt; derved fjernes Overlærerne